

รายละเอียดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.๓)

รายวิชา รหัส ๑๐๒ ๓๐๖ การใช้ภาษาบาลี ๒

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา	รหัส ๑๐๒ ๓๐๖ การใช้ภาษาบาลี ๒
๒. จำนวนหน่วยกิต	๓ หน่วยกิต (๓) (๓-๐-๖)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา	พุทธศาสตรมหาบัณฑิต รายวิชาที่กำหนดให้บัณฑิตหลักสูตรเรียนเพิ่มเติม
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา พระราเชนทร์ วิสารโท,ดร.	อาจารย์ประจำวิชา พระมหาประทีป อภิวัตตโน, ดร.
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่ ๒	ภาคการศึกษาที่ ๒/๒๕๖๐
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)	-ไม่มี-
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี)	-ไม่มี-
๘. สถานที่เรียน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด	๕ ตุลาคม ๒๕๖๐

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้นิสิตได้เรียนรู้การพูด อ่าน เขียนภาษาบาลีในระดับพื้นฐาน และแปลภาษาบาลีเป็นภาษาไทย และภาษาไทยเป็นภาษาบาลี

๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อให้นิสิตมีพื้นฐานด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับการพูด อ่าน เขียนภาษาบาลีในระดับพื้นฐาน และแปลภาษาบาลีเป็นภาษาไทย และภาษาไทยเป็นภาษาบาลี ตลอดจนหลักธรรมอื่นๆ ที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต และรู้วิธีการสืบค้นอ้างอิงได้อย่างถูกต้อง

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาการพูด อ่าน เขียน ภาษาบาลี ต่อจากการใช้ภาษาบาลี ๑ และแปลภาษาบาลีเป็นไทย และภาษาไทยเป็นภาษาบาลี โดยใช้หนังสือมิ่งคลัตถที่ปณีและวิสุทธิมรรค

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๙๐ โมง

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล

- อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์คณะ หรือ ส่วนงาน
- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

<p>๑. คุณธรรม จริยธรรม</p>
<p>๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา</p> <p>พัฒนาผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคมและพระพุทธศาสนา มีวินัย มีคุณธรรม จริยธรรมตาม คุณสมบัติหลักสูตร ดังนี้</p> <p style="padding-left: 40px;">๑. มีวินัยและความรับผิดชอบ</p>
<p>๑.๒ วิธีการสอน</p> <p>๑. บรรยายบทเรียนพร้อมยกตัวอย่างประกอบ</p> <p>๒. มอบหมายงานนิสิตไปศึกษาหลักการแปล และหลักการแต่ง</p> <p>๓. เน้นนิสิตเป็นศูนย์กลางการเรียน โดยให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในบทเรียน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในชั้นเรียน</p> <p style="padding-left: 40px;">๔. กระตุ้น ชักจูงให้นิสิตเข้าเรียนสม่ำเสมอ มีระเบียบวินัย และมีความกล้าหาญในการแสดงออก และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม</p>
<p>๑.๓ วิธีการประเมินผล</p> <p>๑. ประเมินผลพฤติกรรมการเข้าเรียน การให้ความร่วมมือในชั้นเรียน และส่งงานมอบหมายให้ตรงเวลา</p> <p>๒. ประเมินผลก่อนเข้าสู่บทเรียนเพื่อทราบพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา</p> <p>๓. ประเมินผลระหว่างภาคเรียน เพื่อทดสอบผลสัมฤทธิ์ของวัตถุประสงค์การเรียน</p> <p>๔. ประเมินผลด้วยการใช้แบบฝึกหัดในบทเรียน</p> <p>๕. ประเมินผลวัตถุประสงค์การเรียนโดยใช้ใบงาน (Work Sheet)</p> <p style="padding-left: 40px;">๖. ประเมินผลปลายภาคเรียน</p>
<p>๒. ความรู้</p>
<p>๒.๑ ความรู้ที่ต้องได้รับ</p> <p>๑. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพูด อ่าน เขียนภาษาบาลีในระดับพื้นฐาน และแปลภาษาบาลีเป็นภาษาไทย และภาษาไทยเป็นภาษาบาลี</p> <p style="padding-left: 40px;">๒. มีความรู้ในศาสตร์</p>
<p>๒.๒ วิธีการสอน</p> <p>บรรยาย อภิปราย การทำงานกลุ่ม การนำเสนอรายงาน มอบหมายให้ค้นคว้าเนื้อหาที่เกี่ยวกับวิชาที่บรรยาย ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาเสนอ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง</p>
<p>๒.๓ วิธีการประเมินผล</p> <p>๑. ประเมินผลพฤติกรรมการเข้าเรียน</p> <p>๒. ประเมินผลก่อนเข้าสู่บทเรียนเพื่อทราบพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา</p>

<p>๓. ประเมินผลระหว่างภาคเรียน</p> <p>๔. ประเมินผลด้วยการใช้แบบฝึกหัดในบทเรียน</p> <p>๕. ประเมินผลปลายภาคเรียน</p>
<p>๓. ทักษะทางปัญญา</p>
<p>๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา</p> <p>พัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ นำไปประยุกต์ใช้เกี่ยวกับการพูด อ่าน เขียนภาษาบาลีในระดับพื้นฐาน และแปลภาษาบาลีเป็นภาษาไทย และภาษาไทยเป็นภาษาบาลี</p>
<p>๓.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - บรรยายพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบเนื้อหาวิชา <ul style="list-style-type: none"> - บรรยายให้เห็นความสัมพันธ์และบูรณาการของเนื้อหาวิชา   - เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น - เปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
<p>๓.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินจาก การพูด อ่าน เขียนภาษาบาลีในระดับพื้นฐาน และแปลภาษาบาลีเป็นภาษาไทย และภาษาไทยเป็นภาษาบาลี - วัดผลจากการประเมินงานมอบหมายทั้งงานกลุ่มและงานเดี่ยว การนำเสนอผลงาน
<p>๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p>
<p>๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การทำงานเป็นทีม ๒. เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
<p>๔.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ในการเรียนรู้ ทำรายงานกลุ่ม - จัดกลุ่มการเรียนรู้ - ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม
<p>๔.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> ประเมินตนเอง และเพื่อน ด้วยแบบฟอร์มที่กำหนด ประเมินจากรายงานที่นำเสนอ พฤติกรรมการทำงานเป็นกลุ่ม ประเมินจากรายงานการศึกษาด้วยตนเอง
<p>๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p>

<p>๕.๑ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา</p> <p>-การคิดวิเคราะห์ จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร</p>
<p>๕.๒ วิธีการสอน</p> <p>๑. มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน e-learning และทำรายงาน โดยศึกษาอ้างอิงจากแหล่งที่มาข้อมูลที่น่าเชื่อถือ</p> <p>๒. จัดการเรียนรู้โดยอาศัยเทคโนโลยี</p> <p>๓. นำเสนอโดยใช้รูปแบบและเทคโนโลยี</p>
<p>๕.๓ วิธีการประเมินผล</p> <p>- ประเมินจากรายงาน ใบงาน แบบฝึกหัด และนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยี</p> <p>- ประเมินจากการมีส่วนร่วมในการเรียนในชั้นเรียนด้วยการโต้ตอบซักถาม</p>

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑-๒	แนะนำรายวิชา	๒	แนะนำการเรียนการสอน- -บรรยาย - เสนอด้วย power point- ประกอบการสอน	ดร.พระมหาประทีป อภิวัตตโน, ดร.
๓-๔-๕	แปล บาลีเป็นไทย พหู เทวา มนุสสา จ อเสวนา จ พาลานํ ปฏิรูปเทสวาโส จ	๙	บรรยาย - เสนอด้วย power point-vdo ประกอบการสอน	พระมหาประทีป อภิ วัตตโน, ดร.
๖-๗	แปล ไทยเป็นบาลี พาสจจณฺจ สิบปณฺจ มาตปิตุอุปฏฐานํ ทานณฺจ ธมฺมจริยา จ	๖	บรรยาย - เสนอด้วย power point- vdo ประกอบการสอน	พระมหาประทีป อภิ วัตตโน, ดร.

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
			อภิปรายวิเคราะห์ และ แสดงความคิดเห็น นิสิตเสนอโครงการ/งาน มอบหมาย	
๘-๑๐	แปลไทยเป็นบาลี อารตี วิรตี ปาปา	๓	บรรยาย - เสนอด้วย power point ประกอบการสอน	พระมหาประทีป อภิวิ ฑฒโน, ดร.
๑๑-๑๒	การโว จ นิวาโต จ ขนฺตี จ โสวจสุตฺตา	๓	บรรยาย - เสนอด้วย power point- vdo ประกอบการสอน	พระมหาประทีป อภิวิ ฑฒโน, ดร.
๑๓-๑๔	ตโป จ พุทฺทมจริยญจ สุกฺกุตฺต โลกธมฺเมหิ	๖	power point- vdo ประกอบการสอน งานมอบหมาย	พระมหาประทีป อภิวิ ฑฒโน, ดร.
๑๒-๑๔	จูฬศีล มัถฺขิมศีล มหาศีล	๖	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ ใบงาน Power Point	

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

๓. ๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

กิจกรรมที่	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการ ประเมิน
๑	จิตพิสัย (ตั้งใจเรียน ร่วมมือ มารยาท มนุษย์สัมพันธ์ ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ)	สังเกต	ทุกสัปดาห์	๑๐ %

๒	พุทธิพิสัย (ความรู้ ความเข้าใจ การประยุกต์ เอกสาร รายงาน สอบกลางภาค)	ทำแบบทดสอบ, ขึ้นงาน, รายงาน	๙	๒๐%
๓	ทักษะพิสัย (ความพร้อม ความเชี่ยวชาญ ในการ นำเสนอหรือแสดงออกทาง วิชาการ)	ทำแบบทดสอบ, ขึ้นงาน, รายงาน	ทุกสัปดาห์	๑๐%
๔	สอบปลายภาค		๑๖	๖๐ %

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

<p>๑. เอกสารและตำราหลัก</p> <p>มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เล่ม ๑-๔๕. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๑.</p>
<p>๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ</p> <p>กรมพระยาวชิรญาณวโรรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า. บาลีไวยากรณ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๔.</p> <p>_____ . อภัยพากย์ปริวัตน์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๑๕.</p> <p>ชรินทร์จูลศประดิษฐ์, พันตรี. แต่งแปลบาลี ๑-๒. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕.</p> <p>เชวง สมสาร .ธ.ศ.ป ,วิธีแปลไทยเป็นมคร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.๒๕๔๑ .</p> <p>นิยม อุตตโม .พระมหา , หลักรัฐธรรมนูญบาลีไวยากรณ์ . กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เลี้ยงเชียง .๒๕๔๔ ,</p> <p>_____ . บันทึกบทเรียนบาลีไวยากรณ์. ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.๒๕๒๓ .</p>
<p>๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ</p> <p>เว็บไซต์ที่เกี่ยวกับหัวข้อในประมวลรายวิชา เช่นวิชาบาลีไวยากรณ์</p>

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

<p>๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต</p> <p>การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนิสิตได้ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา ๒. ใบงานประเมินประสิทธิผลวัตถุประสงค์รายวิชา
---

๓. การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
๔. การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน
๕. ข้อเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนิสิต

๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน

ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้

๑. แบบสอบถามประเมินผลสัมฤทธิ์การสอนโดยนิสิต
๒. การสังเกตการสอนจากผู้ร่วมทีมการสอน
๓. ผลการสอบ
๔. การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

๓. การปรับปรุงการสอน

หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ ได้นำผลการประเมินไปปรับปรุงการสอน ดังนี้
-แจ้งผลการประเมินการสอนโดยนิสิตให้ผู้สอนทราบเพื่อนำไปปรับปรุงการสอน

- สัมมนาการจัดการเรียนการสอน
- การวิจัยในและนอกชั้นเรียน

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จากใบงาน แบบฝึกหัด การสอบถามนิสิต การตรวจงานมอบหมายของนิสิต และพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้

๑. การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร
๒. มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิต โดยตรวจสอบข้อสอบ ใบงาน รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

๑. ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔
๒. เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นิสิตมีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้นี้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์
๓. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนและระดมสมองพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(พระมหาประทีป อภิวัตตโน)
อาจารย์ประจำวิชา
...../...../.....

(พระราเชนทร์ วิสารโท,ผศ.ดร.)
อาจารย์ประจำหลักสูตร
...../...../.....

(พระครูปัญญาธรรมานุกิจ)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์หนองคาย
...../...../.....